

Ivo Mileusnić, viši kustos
Pomorski i povijesni muzej
Hrvatskog primorja Rijeka
Trg Riccarda Zanelle 1, HR-51000 Rijeka

U Rijeci, 21. siječnja 2022.

MUZEJSKI DOKUMENTACIJSKI CENTAR

Ilica 44, HR-10000 Zagreb

PREDMET: IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ MATIČNOSTI ZA TEHNIČKU I POMORSKU BAŠTINU

U skladu s odredbama Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske (NN 120/02) te Programa o provedbi poslova matičnosti Pomorskog i povijesnog muzeja, dana 15. prosinca 2021. obavljen je stručni nadzor Lošinjskom muzeju, a 16. prosinca 2021. u Muzeju grada Cresa.

Sastanak u Lošinjskom muzeju održan je 15. prosinca 2021. u prostorijama muzeja u Palači Fritzi, a sastanku s matičarem prisustvovala su ravnateljica Zrinka Ettinger Starčić, muzejska savjetnica i viša kustosica Marijana Dlačić. Kroz kraći razgovor djelatnice muzeja su upoznale matičara s ustrojem ustanove i prostorima kojima muzej raspolaže za obavljanje djelatnosti, kao i problemima vezanim uz prostore čuvaonica. Razgovarali smo o sastavu muzejskih zbirki i predmetima tehničke i pomorske baštine zastupljenim u različitim zbirkama muzeja, te o načinu izlaganja takve građe u kontekstu tematskih cjelina stalnih postava i privremenih izložbi. Osim toga, razgovarali smo o broju stručnih i pomoćnih djelatnika kojima muzej raspolaže, o načinu inventarizacije muzejske građe, razini digitalizacije muzejske građe i dokumentacije, te računalnom programu koji muzej koristi za potrebe inventarizacije. Ravnateljica Ettinger Starčić pripremila je sve potrebne podatke o pravnoj dokumentaciji muzeja iz čega proizlazi da muzej ima sve opće akte i pravilnike.

Lošinjski muzej se izdvojio iz Pučkog otvorenog učilišta Mali Lošinj i osnovao kao samostalna javna ustanova u rujnu 2007. godine, a u Proračunu Grada Malog Lošinja za 2008. Lošinjski muzej se po prvi put pojavljuje kao novi proračunski korisnik. U veljači 2019. Lošinjskom muzeju je pripojen Muzej Apoksiomena, kao stalna izložba jednog muzejskog izložka u sastavu Lošinjskog muzeja pod nazivom Muzej Apoksiomena na postojećoj adresi (Riva lošinjskih pomoraca 13, Mali Lošinj).

Muzej djeluje na više lokacija, a građa vezana uz pomorsku i tehničku baštinu najvećim je dijelom izložena u prostoru Kule u Velom Lošinju, te dijelom u stalnom postavu muzeja u Palači Fritzi.

Uprava muzeja nalazi se u matičnoj zgradi muzeja Palači Fritzi (V. Gortana 35) u Malom Lošinju. Kao što je spomenuto od 2019. Lošinjskom muzeju je pripojen Muzej Apoksiomena, kao stalna izložba (Riva lošinjskih pomoraca 13, Mali Lošinj). Preuzimanje skrbi o radu Muzeja Apoksiomena je korisno za Lošinjski muzej u pogledu dodatnog izvora financiranja muzejske djelatnosti. Osim prostora na području Malog Lošinja muzej koristi muzejski prostor Kula (Kaštel 1) u Velom Lošinju, te skrbi o

Arheološkoj zbirci Osor (Gradska vijećnica bb) u Osoru.

Problemi s muzejskim čuvaonicama vezani su za prostor u prizemlju zgrade na adresi Priko 15 u Malom Lošinj (Ugovor o korištenju poslovnog prostora od 27. 03. 2009., Ur. broj: LM 312/2009.). Prostor često poplavljuje radi nesavjesnih susjeda iznad čuvaonica pa zbog vlage navedeni prostor nema prikladne uvjete za pohranu muzejske građe.

Osim toga, prostor na adresi Braće I. i S. Vidulića 32a u Malom Lošinj (Ugovor o korištenju prostorije za smještaj depoa od 30. 09.2011., Ur.broj: LM 197/2011.) također nije prikladan za pohranu muzejske građe. S obzirom da su prostori čuvaonica nedostatni i neprikladni, u dijelovima potkrovlja Palače Fritzi koriste se kao čuvaonica za osjetljivu muzejsku građu. U Palači Fritzi se nalazi i uređena čuvaonica koja zadovoljava uvjete za pohranu građe od papira, ali je čuvaonica mala i nedostatna za pohranu ostale građe.

Stalni izložbeni postavi Lošinjskog muzeja obuhvaćaju obuhvaćaju sljedeće zbirke na određenoj lokaciji:

- stalni postav Umjetničkih zbirki Maloga Lošinja (Zbirka starih majstora Piperata i Zbirka hrvatskih majstora A. V. Mihičića), Fotografaska zbirka Dantea Lussina, Dama iz Čikata iz Pretpovijesne zbirke, Lošinjske ljekarne iz Zbirke uporabnih predmeta i namještaja, Mali Lošinj na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, Narodna nošnja Velog i Malog Lošinja iz Zbirke varia, izloženi su u palači Fritzi u Malom Lošinj
- stalni postav Muzeja Apoksiomena (Antička zbirka i arheobotanička zbirka) u Malom Lošinj izložen je u posebno projektiranoj i uređenoj zgradi specifično za tu namjenu.
- stalni postav „Povijest pomorstva i topografija Velog Lošinja“ nalazi se u Kuli u Velom Lošinj, a u njemu su izloženi predmeti Kulturno-povijesne zbirke, Tehničke zbirke, Zbirke oružja, Zbirke varia, Zbirke slika, razglednica i fotografija i Arheološke zbirke
- stalni postav „Svakodnevn život u Osoru kroz minula stoljeća“ i lapidarij izloženi su u Arheološkoj zbirci Osor, a obuhvaća predmete Zbirke Arheološkog odjela.

Lošinjski muzej raspolaže i prostorom Galerije Fritzi, izložbenim (galerijskim) prostorom za povremene izložbe u prizemlju palače Fritzi u Malom Lošinj.

Radne muzejske prostorije i uredi stručnih djelatnika Lošinjskog muzeja nalaze se:

- Arheološka zbirka Osor – u potkrovlju se nalazi neuređena pričuvena priručna čuvaonica, dok se na prvom katu nalaze knjižnica i ured kustosa i muzejskog tehničara, a u prizemlju knjižnica i ured kustosa i muzejskog tehničara

- Palača Fritzi – u podrumu je neuređeno priručno skladište za izložbenu opremu, a na prvom katu je priručna čuvaonica za koju djelatnici ističu da je potrebna sanacija, dok se u potkrovlju nalazi knjižnica, preparatorska radionica, ured muzejskog tehničara, kustosa i ravnatelja, a u dijelovima potkrovlja uređene su priručne čuvaonice.

- Muzej Apoksiomena – u suterenu je priručno skladište za alat i materijal i sanitarni čvor za javnost, dok su na prvom katu ured i sanitarni čvor za zaposlenike. Na drugom katu nalazi se preparatorska radionica koja ne udovoljava pravilima struke. FOTKE

- Kula Veli Lošinj – stalni postav i u prizemlju sanitarni čvor.

- u prizemlju zgrade na adresi Priko 15 u Malom Lošinju – glavna čuvaonica trenutno ne zadovoljava muzejske uvjete budući da stalno poplavljuje od stana iznad.

- u prostoru na adresi Braće I. i S. Vidulića 32a u Malom Lošinju nalazi se neadekvatan prostor za muzejsku čuvaonicu.

U muzeju su zaposleni ravnateljica, koja je ujedno i muzejski savjetnik, jedna kustosica i jedna viša kustosica, četiri muzejska tehničara, jedan specijalist za tehničku podršku i održavanje u Muzeju Apoksiomena i jedna spremačica.

Muzej ima vanjsko računovodstvo i nema zaposlenog pravnika, pa sve poslove obavlja ravnateljica uz pomoć grada Malog Lošinja.

1. MUZEJSKI ODJELI

Na temelju građe koju Muzej posjeduje utemeljeni su sljedeći muzejski odjeli s pripadajućim zbirkama:

1.1. KULTURNO-POVIJESNI ODJEL

1.1.1. Zbirka slika, razglednica i fotografija (slike kulturno – povijesne vrijednosti, razglednice i fotografije s lokalnim motivima)

voditeljica: *Marijana Dlačić*

1.1.2. Zbirka uporabnih predmeta i namještaja (predmeti svakodnevne uporabe, glazbala; namještaj, posoblje; 18.-20. st.)

voditeljica: *Marijana Dlačić*

1.1.3. Zbirka oružja (hladno i vatreno oružje, 18.-20. st.)

voditeljica: *Marijana Dlačić*

1.1.4. Tehnička zbirka (dijelovi brodske opreme, navigacijski instrumenti)

voditeljica: *Marijana Dlačić*

1.1.5. **Fotografska zbirka Dantea Lussina** (fotografska oprema, negativi na staklu; 19.-20. st.)

voditeljica: *Marijana Dlačić*

1.1.6. **Zbirka dokumenata** (pisani i tiskani dokumenti, karte, pisma)

voditeljica: *Marijana Dlačić*

1.1.7. **Zbirka varia** (pečati, numizmatika, zastave, značke, plakati, grbovi i sl.)

voditeljica: *Marijana Dlačić* i *Zrinka Ettinger Starčić* (numizmatika)

1.2. ARHEOLOŠKI ODJEL

1.2.1. **Pretpovijesna zbirka** (keramika, kamen, kost, metal, jantar)

voditeljica: *Zrinka Ettinger Starčić*

1.2.2. **Antička zbirka** (keramika, kamen, kost, metal, staklo)

voditeljica: *Zrinka Ettinger Starčić*

1.2.3. **Ranokršćanska zbirka** (keramika, kamen, kost, metal, staklo)

voditeljica: *Zrinka Ettinger Starčić*

1.2.4. **Srednjovjekovna zbirka** (keramika, kamen, metal)

voditeljica: *Zrinka Ettinger Starčić*

1.2.5. **Novovjekovna zbirka** (staklo, keramika, kamen; 16.-19. st.)

voditeljica: *Zrinka Ettinger Starčić*

1.3. ODJEL UMJETNIČKE ZBIRKE MALOGA LOŠINJA

1.3.1. **Zbirka starih majstora Piperata** (27 slika i 4 komada namještaja)

voditeljica: *Martinela Mužić*

1.3.2. **Zbirka Andra Vida Mihičića** (slike, crteži, grafike, skulpture, medalje i plakete, arhivska građa, knjige i časopisi, osobni predmeti)

voditeljica: *Martinela Mužić*

1.3.2. **Zbirka lošinjskih autora** (slike, crteži)

voditeljica: *Martinela Mužić*

1.3.3. **Zbirka skulptura i slika**

voditeljica: *Martinela Mužić*

1.3.4. **Zbirka crteža, grafika, fotografija i plakata**

voditeljica: *Martinela Mužić*

1.4. ETNOGRAFSKI ODJEL

voditeljica: *Marijana Dlačić*

1.4.1. **Zbirka predmeta tradicijskog gospodarstva** (alati i oruđa)

- podzbirka: Zbirka kalafatskog alata **Ignazia Budinicha**

1.4.2. **Zbirka predmeta tradicijskog domaćinstva i tekstila** (predmeti svakodnevnog uporabe, nošnje)

1.4.3. **Zbirka kalafatskog alata Giannija Tarabocchije Violincića**

2. ARHEOLOŠKA ZBIRKA OSOR - odjel

Arheološka zbirka Osor, zbog povijesnih razloga (otvorena za javnost 1889. godine) i dislociranosti, utemeljena je kao samostalni odjel Muzeja s vlastitom muzejskom građom i dokumentacijom.

Na temelju građe koju posjeduje, Arheološka zbirka Osor ima sljedeće muzejske i dokumentacijske zbirke:

2.1. Muzejske zbirke

voditeljica: *Zrinka Ettinger Starčić*

2.1.1. **Paleontološka zbirka Osor**

2.1.2. **Arheološka zbirka Osor**

2.1.2.1. Pretpovijesna zbirka Osor (keramika, metal, kamen, kost, rog)

2.1.2.2. Antička zbirka Osor (keramika, staklo, metal, kamen)

2.1.2.3. Ranokršćanska zbirka Osor (keramika, kamen, staklo)

2.1.2.4. Srednjovjekovna zbirka Osor (keramika, metal, kamen)

- 2.1.2.5. Novovjekovna zbirka Osor (keramika; 16.-19. st.)
- 2.1.3. **Numizmatička zbirka Osor** (metal; antika, 15.-19. st.)
- 2.1.4. **Kulturno-povijesna zbirka Osor** (slike na drvu, metal, drvo, kamen, oružje, namještaj; 16.-20. st.)

2.2. Dokumentacijske zbirke Osor

voditeljica: *Gordana Satalić, muzejska tehničarka*

- 2.2.1. Audiovizualni fondovi
 - 2.2.1.1. Fototeka Osor (pozitivi, negativi, digitalne fotografije)
 - 2.2.1.2. Dijateka Osor (dijapozitivi)
 - 2.2.1.3. Fonoteka Osor (audio kasete, digitalni audio zapisi)
 - 2.2.1.4. Videoteka Osor (video kasete, DVD)
 - 2.2.1.5. Fond dokumentacijskih crteža Osor (dokumentacijski crteži)
 - 2.2.1.6. Planoteka Osor (arhitektonska dokumentacija)
 - 2.2.1.7. Fond digitalnih i magnetskih zapisa (diskete, zipete, CD-ROM-ovi)
- 2.2.2. Hemeroteka Osor (članci iz novina i časopisa)
- 2.2.3. Zbirka dokumenata (dokumenti, rukopisi, karte)

3. GALERIJSKI ODJEL

- 3.1. Galerija Kula Veli Lošinj, voditeljica: *Marijana Dlačić*
- 3.2. Galerija Fritzi Mali Lošij, voditeljica: *Martinela Mužić*

4. ODJEL ZA PODMORSKU ARHEOLOGIJU (u osnivanju)

5. DOKUMENTACIJSKI ODJEL

5.1. Audiovizualni fondovi

voditeljica: *Ersilia Spagnol, viša muzejska tehničarka, knjižničarka*

- 5.1.1. Fototeka (pozitivi, negativi, digitalne fotografije)
 - 5.1.2. Dijateka (dijapozitivi)
 - 5.1.3. Fonoteka (audio kasete, digitalni audio zapisi)
 - 5.1.4. Videoteka (video kasete, DVD)
 - 5.1.5. Fond dokumentacijskih crteža (dokumentacijski crteži)
 - 5.1.6. Planoteka (arhitektonska dokumentacija)
 - 5.1.7. Fond digitalnih i magnetskih zapisa (magnetofonske vrpce, diskete, zipete, CD ROM-ovi)
- 5.2. **Hemeroteka** (članci iz novina i časopisa)

voditeljica: *Ersilia Spagnol*

5.3. Plakoteka - dokumentarna zbirka plakata (plakati u izdanju muzeja)

voditeljica: *Martinela Mužić*

5.4. **Fond evidencija** (knjige evidencija o izložbama, o konzervatorsko-restauratorskim zahvatima, o pedagoškoj djelatnosti, o stručnim i znanstvenim radovima, o izdavačkoj djelatnosti, o marketingu i odnosima s javnošću)

voditeljica: *Branka Prusina, muzejska tehničarka*

5.5. Dokumentacija o povijesti muzeja

voditeljica: *Marijana Dlačić*

6. KNJIŽNICA

voditeljica: *Ersilia Spagnol*

- 6.1. **Knjižni fond** (knjige, zbornici, separati članaka)
- 6.2. **Fond periodike** (novine, časopisi)
- 6.3. **Zbirka sitnog tiska** (kalendari, pozivnice, čestitke, letci, deplijani)
- 6.4. **Fond ostavštinskih knjižnica** (knjige, zbornici, časopisi)
 - 6.4.1. Ostavštinska knjižnica dr. Ane Jakša

- 6.4.2. Ostavštinska knjižnica Hofmann
- 6.4.3. Ostavštinska knjižnica Capponi
- 6.4.4. Ostavštinska knjižnica Gvida Saganića
- 6.5. **Zbirka elektroničkih publikacija** (CD-ROM-ovi, ispisi web-publikacija);

7. OPĆI ODJEL

- 7.1. Zajedničke stručne službe
- 7.2. Opće službe

Muzej za inventarizaciju koristi računalni program M++, a do sada su registrirane slijedeće zbirke (prema odjelima):

Odjel umjetničke zbirke Malog Lošinja: Zbirka starih majstora Piperata, Zbirka Andra Vida Mihičića

Kulturno povijesni odjel: Fotografska zbirka Dantea Lussina

Etnografski odjel: Zbirka kalafatskog alata Giannija Tarabocchije Violincića, Zbirka kalafatskog alata Ignazia Budinicha, Zbirka predmeta tradicijskoga domaćinstva i tekstila

Odjel Arheološka zbirka Osor: Novovjekovna zbirka Osor, Numizmatička zbirka Osor, Paleontološka zbirka Osor, Ranokršćanska zbirka Osor, Srednjovjekovna zbirka Osor

Muzej Apoksiomena: Arheološki odjel, Arheobotanička zbirka, Arheološka zbirka

Podaci o stupnju obrađenosti muzeja je u prilogu ovog izvješća.

TEHNIČKE I POMORSKE ZBIRKE LOŠINJSKOG MUZEJA

Viša kustosica Marijana Dlačić pripremila je podatke o tehničkoj i pomorskoj baštini u zbirka Muzeja:

Tehnička zbirka (Kulturno-povijesni odjel; voditeljica: viša kustosica Marijana Dlačić)

- Dijelovi brodske opreme izloženi su u Muzejskom prostoru Kula u Velom Lošinja (fotografije postava u privitku)
- Nacrta Maria Tarabocchie, dizajnera sportskih jedrilica i jahti, 28 kom: svi nacrti su restaurirani i konzervirani 2017. godine u Odjelu za konzervaciju i restauraciju Državnog arhiva u Rijeci te su snimljeni na CD za buduću uporabu; pohranjeni su u čuvaonici
- Podvodna kamera Bolex
- Drvena tiskarska slova i brojevi iz bivše lošinjske tiskare, čuvaju se u priručnoj čuvaonici
- Svi predmeti inventirani su kroz računalni program M++.

Fotografska zbirka Dante Lussin (Kulturno-povijesni odjel; voditeljica: viša kustosica Marijana Dlačić)

- Zasebna zbirka sa svojstvima tehničke zbirke
- Obuhvaća 264 predmeta koji uključuju fotografsku opremu i negative na staklu
- Zbirka je u potpunosti inventirana i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod brojem 6224

Muzej nema izdvojenu pomorsku zbirku već se predmeti vezani uz pomorstvo nalaze u:

- Tehničkoj zbirci, Kulturno-povijesni odjel, voditeljica Marijana Dlačić (dijelovi brodske opreme – izloženi u Kuli; nacrti sportskih jedrilica Maria Tarabocchie - pohranjeni)
- Zbirci dokumenata, Kulturno-povijesni odjel, voditeljica Marijana Dlačić (pojedinačni predmeti, npr. brodski dnevnik, matrikula i sl.)
- Zbirci slika, razglednica i fotografija, Kulturno-povijesni odjel, voditeljica Marijana Dlačić (portreti kapetana, slike jedrenjaka – dio izložen u Kuli, a dio pohranjen u čuvaonici; fotografije brodova Lošinjske plovidbe - pohranjeno)

- Zbirci varia, Kulturno-povijesni odjel, voditeljice Marijana Dlačić i Zrinka Ettinger Starčić (makete jedrenjaka, rekonstrukcija kapetanske odjeće – sve izloženo u Kuli u Velom Lošinju; reprodukcije brodova i portreta kapetana - pohranjeno)
- Zbirci kalafatskog alata Giannija Tarabocchije Violincića, Etnografski odjel, voditeljica Marijana Dlačić (cijela zbirka je pohranjena u čuvaonici, upisana u Registar kulturnih dobara RH pod brojem 6224)
- Zbirci kalafatskog alata Ignazia Budinicha, Etnografski odjel, voditeljica Marijana Dlačić (cijela zbirka je izložena u Kuli u Velom Lošinju, upisana u Registar kulturnih dobara RH pod brojem 6224)

Nakon sastanka, u pratnji ravnateljice Zrinke Ettinger Starčić pregledani su prostori postava, ureda i čuvaonica muzeja u palači Fritzi, izdvojenih čuvaonica te postav i čuvaonice u Muzeju Apoksiomena.

Sljedeći dan, 16. prosinca 2021. nastavljeno je provođenje matične djelatnosti u Muzeju grada Cresa. Iz razloga što je ravnateljica Jelena Dunato morala biti u samoizolaciji sastanak je održan s višom kustosicom muzeja Inge Solis u prostoru Palače Arsan (Ribarska 7, Cres). Kroz razgovor i vodstvo po prostoru palače matičar je upoznat s ustrojem muzeja, prostorima koje muzej koristi za izlaganje i pohranu građe, o načinu inventarizacije i digitalizacije muzejske građe i dokumentacije, te računalnom programu koji muzej koristi za potrebe inventarizacije. Trenutno je muzej bez stalnog postava jer je upravo u pripremi izrada novog stalnog postava, te prostori za stalni postav služe za postavljanje privremenih izložbi. U istoj zgradi nalaze se i uredi zaposlenika, te čuvaonica knjižne građe i čuvaonica Kulturno-povijesne i Etnografske zbirke. Materijal je vrlo uredno pohranjen, a uvjeti pohrane mogu se poboljšati uvođenjem klimatizacije što je moguće planirati prilikom uređenja zgrade i novog stalnog postava. Muzej ne posjeduje zasebnu pomorsku ili tehničku zbirku, a mali broj predmeta pomorske i tehničke baštine inventiran je u Kulturno povijesnoj (pisaći strojevi, fotoaparati, predmeti svakodnevne uporabe) i Etnografskoj zbirki (ribolovni alati i brodska oprema). Zbog malog broja predmeta te vrste nije potrebno formirati zasebne zbirke, a Muzej će se kroz tematske cjeline stalnog postava prezentirati pomorsku, brodograditeljsku i tehničku baštinu Cresa.

Osim palače Arsan, Muzej za potrebe čuvanja predmeta koristi i zgradu iza same palače (Ribarska ulica 25, Cres) u kojoj su uređni prizemlje i jedan kat. Novouređeni prostor je prikladan za pohranu građe, ali je zbog kontrole uvjeta prostor potrebno opremiti sustavom klimatizacije.

Od djelatnika u Muzeju su osim ravnateljice i više kustosice Inge Solis, zaposleni jedan muzejski tehničar i jedna djelatnica grada Cresa, zaposlena u računovodstvu na pola radnog vremena.

Unatoč samoizolaciji ravnateljica Jelena Dunato dostavila je podatke o donesenim aktima muzeja iz kojih proizlazi da muzej ima sve potrebne akte (Statut, Pravilnik o radu, Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, Pravilnik o načinu stjecanja muzejske građe, Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, Pravilnik o uvjetima u načinu uvida u muzejsku građu, Pravilnik o zaštiti osobnih podataka), te osim njih i brojne odluke i pravilnike kojima je reguliran rad ustanove.

Muzej ima Arheološku, Etnografsku, Kulturno povijesnu, Numizmatičku i Umjetničku zbirku, te Zbirku heraldike i sfragistike, Zbirku razglednica, Zbirku starih knjiga i Zbirku varia.

Svi muzejski predmeti su inventirani, a zbirke su registrirane i kompletno upisane u bazu kroz računalni program M++. Preostaje rad na digitalizaciji fundusa, koja je u tijeku.

Nakon održanog sastanka s kolegicom Solis i obilaska prostora palače Arsan završeno je provođenje matične djelatnosti za tehničku i pomorsku baštinu na otoku Cresu i Lošinju.